

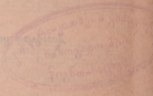
ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ქართული სახალხო სიმღერები

ნოტებზე გადმოღებულნი

ა. გ. კარგარეთელის მიერ.

F-161
3

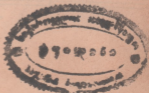
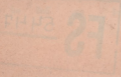

ბზილისი

სტამბა მ. შარაძისა და ამზანაგობისა, ნიკოლ. ქუჩა. № 21.

Типографія М. Шарадзе и К-о Никол. ул. № 21.

1899 წ.

ქართული სახელმწიფო სკოლა.

საქართველოს
საზოგადოებრივი

საზოგადოებრივი სკოლა

საქართველოს სკოლა

საქართველოს სკოლა

Дозволено цензурою, Тифлисъ 10-го Юня 1899 года.

საქართველოს

საქართველოს საზოგადოებრივი სკოლა
საქართველოს საზოგადოებრივი სკოლა
საქართველოს საზოგადოებრივი სკოლა
1899 წ.

FS 5447

სიმღერა თოხვანის დროს № 1.

Andante M. M.—(ჩაწერილი ს. ერთაწმინდაში გორის, ზებრაში)

First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line in the treble clef, a piano accompaniment in the treble clef, and a piano accompaniment in the bass clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The vocal line contains the lyrics: ვთოზ ნოთ და ვთოზ ნოთ სი მინ დი, მერ მე ყა ნის მკაც მო ვა ო.

Second system of musical notation. It consists of three staves. The tempo marking "A tempo" is placed above the first staff. The lyrics are: ჰე - - რი ლა ლო ვთოზ. Below the second staff, the marking "ritard." is present, followed by the lyrics: ვთოზ ნოთ და ვთოზ. Below the third staff, the lyrics are: ჰე - - - - ვა - ლა - ლა - ლო ჰო ვთოზ.

Third system of musical notation. It consists of three staves. The lyrics are: ნოთ სი მინ დი, ჰო. Below the second staff, the lyrics are: ნოთ სი მინ დი, მერ მე ყა ნის მკაც მო ვა ო. Below the third staff, the lyrics are: ნოთ სი მინ დი ჰო.

მერ მე ვა ნის მკაც მო ვა ო, ჰე რის ჰა რე

ჰო ჰო

ლა ლო ბი ჰო A-l-r-i-g-o-r-e-d-e-l

ritard. ვა რა ლა ლო ვა რა ლე და

torte

f. t-e-m-p-o-m-a-e-t-o-s-o

ჰა რა ლა ლო ჰი ჰა რა ლო ჰო.

ჰა რა ლა ლო ჰი ჰა რა ლო ჰო.

ქართლური ჰომენა № 2.

Moderato M. M.

(ხალხური ალღომის ჰიმნი)

ჰე - ა - - - - - ჰე - ი - - - - - ე - - - - -

fine

ჰო - ჰე - - - - - ა - ლა - თა - სა - ბა - ლა - თა - სა

ჰო

ritard.

ჩა მოე კი დებ კა ლა თა სა ჰა

ჩა მოე კი დებ კა ლა თა სა ჰა ლა ლა ლი ეა ლა ლა ლო

ჰა

A tempo

ა დეჲ, ჭა ლო, კვერ ცხი ჩა დე ღმერ თი მოგ ცემს ბა რა ჭა სა

ა დეჲ, ჭა ლო, კვერ ცხი ჩა დე ღმერ თი მოგ ცემს ბა რა ჭა სა

ა დეჲ, ჭა ლო, კვერ ცხი ჩა დე ღმერ თი მოგ ცემს ბა რა ჭა სა

1 ritard.

ჰე - - - ჰო

D. C. al fine

ჰე - - - ჰო - - - ჰე

ჰე ჰო ჰე

2 ritard.

ჰო

ჰო ჰე ჰა ლა ლა ლო ჰა რა ლა ლო ჰო.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ქართლური ზონა.

შეკალათე, ან როცა ბანიდამ ჩაჰკიდებს კალათასა, ან ოჯახის კარებთან მივლენ მთქმელნი, სანამ მომღერალთა გუნდი დაიწყებდეს ამ კილოს, ჩაილოცება შემდეგის სიტყვებით.

ღმერთო, ააშენე ეს ოჯახი,
მიეც მშვიდობა, ღღეგრძელობა,
მარხვა სინანულისა კვლავ მოჰგვარე,
აღდგომას სიხარულისას შეასწარი
ქრისტე ღმერთო. [ამ ოჯახსა,
ოროლობაა-ორი სახარება შეეწიოს
მოახსენეთ, ბუღბუღებო!

აღათასა ბაღათასა
ჩამოვკიდებ კალათასა,
ადექ, ქალო, კვერცხი ჩადე,
ღმერთი მოგცემს ბარაქასა.

* *
ჩვენ შორის გზიდამ მოვსულვართ,
შეესწარით აღდგომასა,
გთხოვთ რომ მალე გაგვისტუმროთ,
შინც ვუპირობთ მილოცვასა.

ამ მოყვანილი ჩამოლოცვაც და კილოც ჩაწერე ესტატე ბაღათასაშვილის და ივანე ჩაჩანიძის დახმარებით ს. ერთაწმინდაში. ამ ჩამოლოცვას სხვა ნაირადაც ამბობენ, მე კი მოვიყვანე ისე, როგორც მე არა ერთხელ ამისრულებია ამითან.

ამ მეორე ლექსს მეორე მხარე ამბობს სიმღერაში, კილოს როცა ჩამოართმევს.

სიმღერა თიბვის დროს. № 3.

ეჩიხეშვილი

Allegro moderato M. M.=

ვ ა ლ ი ვ ა ლ ა ლ ა ლ ე ვ ა ლ ი ვ ა ლ ა

ლ ა ლ ა ლ ა ვ ა ლ ა ლ ა ლ ა

ფ ა რ ი ა რ ა ლ ა ლ ა ჰ ა ლ მ ერ თ ა რ ი ს ხ ვ ა

Al rigore del

ეროვნული

სიმღერა თიხვის დროს

(დიდის ხელოვნებით ასრულებდა ამ კილოს ბ. აღნიაშვილის ხორა).

ღმერთო, რისხვა აგვაცილე,
ზეცით დარი მოგვივლინე,
მოუსვი ქასურს, მოპირე,
თივა წმინდათ ათიბინე(ო).

* *

გაუსვი და გამოუსვი,
ბიჭო, თივა მოითიბე,
თორემ კოჭუას სიმშილი
ყურებს ჩამოაყრევენებს.

* *

ქალო კრულო, გეხვეწები,
წელიწადი გამოსულა,
ხეს ფურცელი გასცივინია,
სხვა ახალი გამოსულა.

* *

დაგა და დაგა, ცაგლიგო,
მზე ღრუბელს მოეფარაო,
ნუ შეშინდებით, ხომ ხედავთ
სიომაც დაჰკრა თანაო.

მომეტებული ნაწილი აქ მოყვანილის სიმღერებისა ზემო ხსენებული გლეხ-კაცების კილოდამ არის ჩაწერილი ე. ი ესტატე ბალადაშვილისაგან და იქანე ჩაჩანიძისაგან.

შემდეგ იტყვის დამწყობი ლექსს ან ცხოვრებაზედ ან სატრფოზედ.

მრავალ ამისთანა ლექსთა წყობილ სიტყვებს მღერიან ამ კილოზედ.

ძმათა ყანაველებისაგან, გაღმა მზარში, ჩაწერე მეორე ვარიანტია ამ სიმღერისა, რომელიც ერთის იერით წააგავს აქ მოყვანილ კილოს.

ჩვეულებრივი ქართლ-კახური სიმღერა.

შეფრინდი, შავო მერცხალო,
შეჰყე ალაზნის პირსაო,
ომი არ გაუჭირდებათ
იმათ დედ-მამის შვილსაო.

* *

დილით მზე დაბნედილიყო,
მთვარე აყრიდა შაქარსა,
მთვარე, ნუ აყრი შაქარსა,
არავინ მოგცემს მაგ ქალსა.

* *

ლამაზს ვარდი მოეკრიფა
და მზის გულზედ გაეფინა,
აკრიფე, ქალო, დანამავს,
ცას ღრუბელი მოეფინა.

{ მრავალ ამისთანა ლექსთა წყობილ სიტყვებს იმღერიან ამ კილოზედ.

{ ამ კილოს მოისმენთ რომელ სოფელშიაც და საზოგადოებაშიაც ვნებაეთ.

{ ამ კილოზედვე აწუობენ ცნობილ ლექს ბარათაშვილისას: მადლი შენს გამჩანს, ლამაზო.

იმერული სიმღერა № 5. *ერეკლე*
სიმღერისთვის

Allegro animato. M. M.—

სიმღერის იმერული სიმღერა

დღეს მერ ცხა ლი შე მო ფრინ და ბიკ კი კი თა

forte

ვად მამ და ხა დე ლა დე ლა დე ლი ა დე

p. poco a poco er e s c

ლ დღეს მერ ცხა ლი შე მოფ რინ და ბიკ კი კი თა

Handwritten musical score with three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The middle staff contains the lyrics: "გად მომ და ხა დე ლა დე ლა დე ლი ო დე ლა ჰო." The bottom staff is in bass clef with a key signature of two sharps. The word "forte" is written below the first staff.

იმერული სიმღერა

დღეს მერცხალი შემოფრინდა,
 კიკიკითა გადმომძახა:
 გაზაფხული, გაზაფხული,
 გულს იმედი დამესახა.

* *

ვიჯექ, სარკმელს გადვიხედე,
 არე მარე მესხვაფერა
 სასოებამ ფრთა გაშალა
 გულსა მკრა და ამიძგერა.

ამ კილოს უფრო მღერის თა-
 ვად-აზნაურობა ჭ დაბალ ხალხ-
 ში იშვიათათ გაიგონებთ. ეტ-
 ვი არ არის, ამ კილოს აკლია
 იმერული მკვირცხლი მიზერა-
 მოხერა; აქ ისეა მოყვანილი,
 როგორც ქართლში შეუთვი-
 სებიათ იმერული კილო.

(ამა კილოების ვაერცულებას ხელს უწყობდა ბ. აღნიაშვილის ზორო. საუბე-
 დუროთ, როგორც ყოველსავე კეთილ საქმეს ჩვენში, ამასაც ბოლო მოეღო.)

FS 5441

გურული სიმღერა № 6.

ერეკნული
გინგულირთუხუ

Allegro con. brio M. M.—

მი ყვარს ფაც ხა მე მევ რუ ლი მთა კორ ტობ ტზედ

Rubato a piacere.

წა მო დგმე ლი ნა ნა ჰო

c-r-e-s-c. dimin.

ჰო რი რა ნა ნა დი ლა დი ლა ნა ნა

სიმონიძის ბიბლიოთეკა

ნა - ნა დი ლა მი ყვარს ფა - - ცხა მე - მგა -

საბჭოთა საცდელი იუსტანტ

გრუ - ლა მთა კორ ტობ ტბედ წა - მო - დგმულა ნა ნი ნა

con tutta la for - z - a
c-r-e-s-c
ნა ნა დი ლა მო რი დი ლა ნა ნი ნა ვაი.

FS 5447

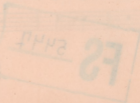
ეროვნული
სიმღერის

გურული სიმღერა „ფაცხა“.

მიყვარს ფაცხა მე მეგრული,
მთა-კორტოხზედ წამოდგმული,
უფიცრო და უყავარო,
წვრილის წნელით ჩახლართული,
და მისი ვარ მეც ერთგული,
მორჩილი და მოყვარული.

ამავე სიმღერას შიხრათ მღე-
რიან თავად-აზნაურთა შორის;
მკეიცხლი მიხერა-მოხერა სა-
ერთო კილოს და ბანს არ ეტ-
ყობა- აქ მხოლოდ ისეა დაწე-
რილი, როგორც ფერს სდებს
ქართლელი იმერულ სიმღერას

ვგონებ ეს კილო გადაგვარების გზას უნდა ადგეს, რადგანაც ჩვენ გაგვიგონია
ბ ფ. ქორიძის დაწერილი კილო ამავე სიმღერისა, განშორებით სასიამოვნო მოსას-
მენი და მუსიკის მხრივ უფრო მეტად საინტერესო.

ქართლ-ქახური სიმღერა № 7.

ერეკლე

სიმღერის

Allegro moderato M. M =

ლაშ ქრად წას ელა მას უ ნა რის ვი საც

f მას უ ნა რის ვი საც

კარ გი ცხე ნი ჰყავ სო ვა ლა ლა ლა

კარ გი ცხე ნი ჰყავ სო ვა ლა ლა ლა

D. C.

ვა ლა ლა ლა შენ გე ნაც ვა ლე ე.

ვა ლა ლა ლა შენ გე ნაც ვა ლე ე.

ქართლ-ქახური სიმღერა.

ლაშქრად წასვლა მას უხარის,
ვისაც კარგი ცხენი ჰყავსო;
დაბრუნება და შინ მოსვლა, —
ვისაც კარგი ცოლი ჰყავსო.

* *

} მრავალს ამისთანა ლექსებს იმ-
ღერიან ამ კილოზედ

ვაი თუ მოვეკედე ხის ძირსა,
ფურცელი დამედინოსა,
მოვიდეს ლამაზი ქალი,
თვალთ ცრემლი მოედინოსა.

* *

} ამ კილოს მღერიან ქართლ-
ში, მხოლოდ შემოკლებით-კი,
სალამო ეამს მუშა რომ დაბ-
რუნდება ან მკიდამ, ან თოხ-
ნიდამ.

ლამაზმა ქალმა დამწყევლა,
ხელ-შედებილმა ინითა,
ნეტავი იმას შემყარა,
ზარხოში ვიყო ღვინითა.

* *

მე იმერეთში ნავალი,
ქალი მინახამს მრავალი,
ჩაცმული და დახურული,
მოვის პერანგით ნავალი.

ქახური სიმღერა № 8.

Allegro con moto M. M.—

თეატრული

სიმღერისთვის

ვა ლა ლა ლე ბო და ნე ტა ვი გო გო მე და შენ

ვა ლა ლა ლე ბო და

ვა ლა ლა ლე ბო და ნე ტა ვი გო გო მე და შენ

ჰო

ჰო

ვა ლა ლა ლი ვა ლა ლა ლე ჰა ლა ლე ჰა ლა ლი ვა ლა ლე

ნე ტა ვი გო გო მე და შენ ყა ნე ბი მოგ ვცა ზი არი ჰო

ქახური სიმღერა.

ნეტავი, გოგო, მე და შენ
 ყანები მოგვცა ზიარი,
 შიგ სამარგვლელი მორია,
 ნაპირი მისცა ტყიანი;
 მე და შენ ტყეში შეგვკლალა, —
 ყანები დარჩეს ტიალი.

* *

ზეცას ვიყავ, ზეცა ვნახე,
 ვარსკვლავებს გამოვედრახე,
 მთვარეს კაცი მოვგზავნა, —
 აქ იყავ და არა მნახე.

* *

მალლა მთაშია წყარო დის,
 ნარინჯის ფერად გამოდის,
 ლამაზი ქალი შიგა ზის,
 მუშკობრივ სული ამოსდის.

ქართლური სუფრული სიმღერა № 9.

ერეკლესი

სიმღერისათვის

Maestoso M. M. =

მე ფე მა ბრძა ნა და ღი

მე ფე მა ბრძა ნა და ღი

ნე და სა წო ღი უფ ღის წუ ღი სა

მა რუ ჰარ ნა ნო და ჰაი რუ ნა ნო.

ეროვნული
წიგნიერთა
კავშირი

ქართლური სუფრული სიმღერა.

ჩაწერილია ს. ერთაწმინდაში, გორის მაზრაში, მეორე ნაწილი ამ სიმღერისა ცხადად გვიჩვენებს სიძველეს კილოსას; მუსიკის ისტორიის მხრივ დიდ ინტერესს წარმოადგენს.

მეფემა ბრძანა, დაფინეთ
საწოლი უფლის წულისა,
ტახტი დაუდგით ოქროსი
წითლითა მოღრიბულითა,

* *

მაზედან დასვით პირად მზე
მზგავსი ყოველისა მზგავსისა,
თავსა დაადგით გვირგვინი
ერთობისა და ლალისა.

ამ კილოს მღერთან გაღმა მხარშია ს. სვენეთში შატბერა-
შვილები; სხვაგან არსად გამი-
გონია ეს კილო. უეჭველია რომ,
ეს კილო ერთაწმინდაშიაც შატ-
ბერაანთგან არის გადმოტანი-
ლი, რადგანაც უკანასკნელებს
ნათესაობა ჰყავთ ამ სოფელში
და ამის გამო მისგლა-მოსგლა-
ცა აქვთ.

Wido

ქართლური „სახალა ზოგონა“ № 10

სიმღერის ტექსტი

Allegro con brio M. M.=

ქოი გო გო ნა გო გო ნა და ჰო

გო გო ნა და გო გო ნა და ჰო

ბა ნი გვი თხა

ვა ლა ლო გე ნაც ვა ლე ჰო

რით ბი ჰე ბო ჰო

ბა ნი გვი თხა

რით ბი ჰე ბო თარ ხა ლა ლო ვთქ ვათ ხმი ანი ვა ლა ლა ლი

გასათავებელი ამ კილოვანი პირველი 1/4 მეხუთე ფარდულის თავიდან.

ქა ლა ლა ლო   ქა ლა ლა ლი   ქა ლა ლა ლო   ქა

ქართლური სათამაშო სიმღერა „ცანგალა გოგონა“

ჩაწერილი ს. ერთაწმინდაში.

გოგონა და გოგონა, ჰოი გოგონა, გოგონა,
 ბანი გვითხარით, ბიჭებო,
 თარხალალო ვთქვათ ხმიანი.
 ხომალდში ჩავჯექ, ზღვას გაველ,
 ფრანგის ქვეყნები ვნახეო,
 სულ დავიარე ხმელეთი,
 ვერ ვნახე შენი სახეო,
 ანთებულ სანთელს გამგზავსე,
 დილით ცისკარზედ გნახეო,
 ხელში გეჭირა ყმაწვილი,
 ფარსაგვერდ დაგინახეო.

მრავალ ამისთანა ლექსს იტყვიან მომღერალნი ამ კილოზედ.

* *

თქვენი ჰირიმე თქვენია,
 რომ გილიდინებთ ყელია;
 გაგიძლიერდეთ მოკეთე,
 დაგიმონავდეთ მტერია.

ქართლური სიმღერა № 11.

ამ კილოს მღერიან ს. ერთაწმინდაში ღ ღვაზიან სალდათობეს ქრისტეს მადლს
ლექსიც ზალსში გამოთქმული სალდათობაზე

სიმღერის სახელი

Adagio M. M.—

ქო ვა ლა ლა ლო
და ბნე ლე ბუ ლი ქარ თლის მზე

დე და ქარ თლი სა თა მა რი დე ლა ჰო ბი ქო.

ქართლური სიმღერა.

ეს ლექსი თქმულია სიკა ნაეროზაშვილისაგან—განთქმული ყანის მკაში.

დაბნელებული ქართლის მზე —
დედა ქართლისა თამარი,
სიმშვენიერით მოსილი,
ამომავალი დღის მნათი,
სიკვდილის შემდეგ ობლებმა
კვდარიც ვერ ჰპოვეს, სად არის.

ეს ლექსი ბევრჯელ გამოგონია
ამ კილოზედ, თუმცა ზმის აწე-
ვა ამ სიტყვებისა არ შეეთანხ-
მება უმთავრესს მეოთხედებს
ფარდულებისას. განსაკუთრე-
ბით კი ეს კილო მეორე ლექსს
ეკუთნის და მომეტებულ ნაწი-
ლადაც უკანასკნელი იმღერება
ამ კილოზედ.

ლექსი სალდათობაზედ.

დავრდომილს ჩვენს სიცოცხ-
[ლესა
თურმე თან სდევს ფათერაკი;
მელიცია გამოცხადდა,
ყველა კაცს მიეცა ჯავრი.

* *

წინა ღამით ხარში წაველ,
თან წავიღე სახლის ჯავრი;
დილით სახლში რომ ჩამოველ,
დამხვდა კარ წინ ჩემი რძალი.

* *

ჩვეულებრივი საღამით
ვეღარ ვნახე პირ-მცინარი;
დედა-ჩემი ბანზედ იდგა,
წამოესხა ძველი შალი.

* *

მივესალამე მშობელსა,
მაგრამ ვნახე განამწარი;

საყდრისკენ ხელით მიჩვენა,
მითხრა: ხალხია შრავალი

* *

საყდრის კარზედ რომ მივედი,
იქ იყო ქალი და რძალი;
ზოგი მარხავდა ცოცხალსა,
ზოგი იყო მომტირალი.

* *

ზოგიც იმოსდა თავს შავით
და გულს ედვა ცეცხლის ალი;
ჩემა ძმამ რომ დამინახა,
გვერძე გაიქნია თავი.

* *

ბიჭო, აღექსი, სად მიხვალ,
ან სად გექნება სახლ-კარი;
სხვისა ყანები დაიმკნენ,
ჩვენი დარჩა მოსამკალი.

მეორე სიმღერა, სალდათობაზედ ხალხში თქმული, ამ კრებულში ვერ შევიტანეთ; როგორც სიმღერის კილო, აგრეთვე მშვენიერი ლექსიც ამ უკანასკნელისა, განშორებით სჯობს აქ მოყვანილს კილოსაც, ლექსსაც.

იქნასო ასიუთობს ადგე
იოუიპონ იიბეცემენშის
იოსამ მიფე იუფენობნა
ანბნურო გდენენ მიუიფეცის
ძიბო ფამ ძმელოქ რდნ ციბაფენ

ქახური ალილო № 12.

Adagio M. M. = (ხალხური შობის ჰიმნი)

ა ლი ლო

ა ლი ლო ა ლი

ოც და ხუთ სა ამ თვე

სა ა ლი ლო ჰო

სა

ქრისტიანული ღმერთი

მე და ღმერთი

სა ხლო საღ ზი ნათ ნა გე ბო

ა ლი ლო

პიზ სანქტო

ღმერ თმა ა (ი) ა ვა შე (ი) ე ნოს ჰო.

ხალხური უოგის ჰიმნი.

ოცდა ხუთსა ამ თვესა
 ქრისტე დაბადებულა;
 სახლო, სალხინოთ ნაგებო,
 სახლო, ღმერთმა ავაშენოს.

{ ქართლში ვერსად ვერ მოვკარ
 ვური ამ ჩვეულების კილოს; აქ
 ეს ჩვეულება აღმოფხვრილა
 და მასთან კილოც მოსპობილა.

სა 22 -

13

ქართლური სათამაშო სიმღერა № 13. მწიგნობრული სიმღერა

სოფ. ერთაწმინდაში ჩაწერილი ილ. იმედაშვილის, ტატო ბალაღაშვილის და მიხა ბატკუაშვილის თქმით.

Allegro con moto M. M. =

ბა ნი გვით ხა რით ბი ქე ბო ვა ლა ლა ლო ჰა რე

გასათავებელი.

D. C.

ლა ლო ვა რი ვა ლა ლო ჰა.

ეროვნული
კონსერვატორია

ქართლური სათამაშო

ბანი მითხარით, ბიჭებო,
სათამაშო ვთქვათ ხმიანი;
გაუსვი და გამოუსვი,
ვითომც კიანურიაო;
მეზობლის ქალს ხელს ნუ ახლებ,
ისიც შინაურიაო.

{ მრავალი ლექსი ითქმის ამ
კილოზედ და თან ტაშს უკ-
რავს ხალხის წრე.

ქალო, ეგ რა შემოგიკრავს,
შუბლი დაგიმშვენებია?
ჩემი გული შენ მოგიკლავს,
სხვისა გაგიმთელებია.

ამომავალო ღრუბელო,
გადამიტანე თანაო;
სად არის ჩემი მოკეთე,
მიმაგდე იმასთანაო.

ქართლური კილო № 14.

ციციანთში ჩაწერილი ს. ზემო-ზეველურეთში.

ერეკლევი
შოთა რუსთაველი

Andante grave M. M.=

ვ ა ლ ა ვ ა ლ ა ლო სიკ ვდი ლმა ჩა მო ი ა რა

ვ ა ლ ა ლე ვ ა ლ ა ლე ვ ა ლი ვ ა ლა
ვ ა ლ ა ლე ლა ვ ა ლ ა ლე

ლ ა ლა ჰო სიკ ვდი ლმა ჩა მო ი ა რა

c - r - e - s - c

პო რი დი ლა პო რი

D i m i n.

ზეგოგორული სიმღერა

სიკვდილმა ჩამოიარა,
წინ გადგება ობოლი;
მეც წამიყვანე სიკვდილო,
გვედრებ ნუ შეგებრალები.

* *

პატარა ვიყავ ობოლი,
გამოვეე ქარავანსაო,
ურმისა ბოლოს ვიჯექი,
ვასხამდი ქალამანსაო,
კოპსა უკუღმა უყრიდი,
დახე ბეჩაობასაო.

{ ციციანთში გაგონილია ეს სიმღერა. ალბათ გლეხს უნდა დიდი ჭირი აწუხებდეს, რომ ესეთი შავი კილო შეათხზინოს, რაშიაც შელავათს ჰპოვებს.

ქართლ-ქახური სიმღერა № 15.

ქართლ-ქახური

Animato. M. M.=

რე ბა რე ბა რე (ი) ე ბა და

სამ თლის გუ თანს გა ვა კე თებ რე ბა ჰო

ქართლ-ქახური სიმღერა.

სამთლის გუთანს გავაკეთებ,
 შიგ შევაბამ სამთლის ხარსა(ო),
 ზღვაში ვხნამ და ზღვაში ვთესამ,
 ყინულზედ მოვიყვან პურსა(ო).

{ და სხვა მრავალი ლექსი ითქ-
 მის ამ კილოზედ.

გურული სიმღერა № 16. (ხელზეავი)

ერეკნეუნი

Allergo animato M. M.=

პო რი რა პოი დი ლა ო დე ლი ა დე ლა სა ო

პო პოი ო პო რი ო დე ლი ა

სა პო დე ლა დე ლა დე ლა ნა ნა

First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The lyrics are: "მ რი რა ჰოი ჰე ზა რე რა".

Second system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has two flats. The lyrics are: "ჰო რი რა ნა ნი ნა ჰო".

Third system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has two flats. The lyrics are: "ჰო მ ჰო რი რა".

მე ლა ნა ნა ჰო რი რა ჰო რი რა რი

The first system of music consists of three staves. The top staff is a vocal line with lyrics in Georgian. The middle and bottom staves are piano accompaniment. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The lyrics are: მე ლა ნა ნა ჰო რი რა ჰო რი რა რი.

ლა მე ლა მე ლა ჰო რი ნა ნა

The second system of music consists of three staves. The top staff is a vocal line with lyrics in Georgian. The middle and bottom staves are piano accompaniment. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The lyrics are: ლა მე ლა მე ლა ჰო რი ნა ნა.

მე ლა ნა ნი ნა ჰო რი რა

The third system of music consists of three staves. The top staff is a vocal line with lyrics in Georgian. The middle and bottom staves are piano accompaniment. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The lyrics are: მე ლა ნა ნი ნა ჰო რი რა.

ქართლ-ქახური სიმღერა. № 17.

ჩაწერილი ს. ბიწმენდში.

ქართული
ლიბრეტო

Allegro appassionato M. M.==

ნე - ტა - ვი ქა - ლო ნე ტამ ცა

ნე - ტა - ვი ქა -

ლო ნე - ტამ - ცა ნე - ტა - ვი ქა - ლო ნე - ტამ - ცა

მე შენ-თვის ხე - ლი მე - ტა - ცნა ჰო.

ქართული
სიმღერების
სამეცნიერო
სამუშაოები

ქართულ-ქაზახური სიმღერა.

ჩაწერილი ს. ბიწმენდში.

ნეტავი, ქალო, ნეტამცა,
მე შენთვის ხელი მეტაცნა.

* * *

ამომავალ მზეს გამგზავსე,
დილით რომ მოეფინება;
გოგო, შენს პატრონს შენთანა
რა ტკბილათ დაეძინება.

* * *

ეგრე უნდა, გულო, მტერსა:
მოსჭერ თავი, მიეც ხელსა.

* * *

თქვენი ძმობის სიყვარული
გუნებაში ჩამიგდია;
ქორი ბევრი გავიგონე,
მაგრამ ყური არ მიგდია.

* * *

ეგრე მითხარ, გენაცვალე,
ეგრე გამინედლე გული;
სულ შენზედა გადმიგია
ის ოხერა თეთრი ფული.

ქართლ-კახური კილო № 18.

ჩაწერილი ს. ბიჭვენდში.

ერეკლესი
ბიზონიონი

Vivo M. M.=

ქა - რა - ლა - ლო კობ - ტა მა - რო გვერ-დზე მო - გი -

თობ - ნე კა - ლო ჰო ქა - რა - ლა - ლო ქა - რა - ლა - ლო

ვა - რა - ლა - ლო ჰო ვა - რა - ლა - ლო ვა - რა - ლა - ლო

გვერდ - ზე მო - გი - თოხ - ნე კა - ლო ჰო.

ქართლ-კახური კილო.

ჩაწერილი ს. ბიწმენდში.

ჰარალალო, კოხტა მარო,
გვერდზე მოგი თოხნე კალო.

* *

მოვხუცდი, დავჩაჩანაკდი,
წელში შევიქენ ხრილია;
კარწინ ბედელი, ქვევრები—
ცარიელები ხირია.

* *

აზნაურისა ყმობითა
ფქვილი ვერ დავსდგი გოდრითა;
ვერცა შევაბი გუთანნი,
ვერც კალო ვლევწე მოზვრითა.

} მრავალი ლექსი ითქმის ამ კილოზედ.

ქართლური სიმღერა
პირველი
პიონირთა

ქართლური სიმღერა. № 19.

ჩაწერილი ს. თაშიაძის-უბანში.

Animato M. M.=

დმერ თმა ი - ცის ჩე - მი გაზ-რდა მე - ზობ-ლებ საც გა - უ - ხარ დათ

ვა - ლი ვარ ხა - ლა - ლო - მე - ზობ ლებ საც გა - უ - ხარ დათ ჰო.

ქართული
ბიბლიოთეკა

ქართული სიმღერა.

ღმერთმა იცის, ჩემი ვაზრდა
მეზობლებსაც გაუხარდათ.

* *
*

ჭირნი არ დამვიწყებია
იმ ჩემი ობლობისანი.

* *
*

აქედამ გორი შორია,
თვალ-მარგალიტი ბროლია;
შენს სანახავათ მოვსულვარ,
სხვა საქმე არა მქონია.

* *
*

ქალაქ სიონის ტაძარი
ბაგრატიონთ ააგესა,
ქართლი კი სხვას დაულოცეს,
ვაი რა ჭკუა წააგესა.

} მრავალი ამისთანა ლექსი ით-
ქმის ამ კილოზედ.

ქართლ-ქახური სიმღერა. № 20.

ერეკლე

ბიჭვინყოსი

Moderato M. M.=

ქო

პა - ლო ვაშ - ლი წი - თე - ლი ვა - რა - ლა ლო

ვა ლა ლა ლო ქო

ქო უ - ბეს ნა - დე - ბი ნა - სეტ - ვვი

f

ვა - ლი ვა - ლა - ლო პა რა ლა ლი პა რა ლო ვაი.

ქართული
მუსიკის უნივერსიტეტი

ქართლ-კახური სიმღერა.

ჰა, ქალო, ვაშლი წითელი,
უბეს ნადები, ნასეტყვი;
ამალამ შენთან წამოვალ,
სულის ქირიმე, რას მეტყვი?

* *
*

კაცი გაუფთხილებელი ფათერაკს წაეკიდება,
მტერი მოიგდებს ხელშია, მოსისხლედ შეეჭიდება,
უგრძნობსა მაშინ არ არგებს მეტი სიმძლავრე-დიდება.
კაცი ის არის ჭკვიანი, ვინც მტერსა გაუფთხილდება;
უგუნურს კაცსა, ლაჩარსა კეთილი დაუმცირდება;
ვით ვირსა მკლესა, უსუსურს საბალნე დაუმძიმდება;
მეომარი უგრძნობელი სიკვდილს ზურგს აეკიდება.

(მთიული ივანეს ნათქვამი).

ქართლური სიმღერა № 21.

ჩაწერილი ს. ნოსტეში, (გორის მახრამი) **ქართული**

სიმღერისთვის

Adagio M. M. =

ბინ-დის ფე - რი - ე - (ი) - ეს სო - ფე - ე ლი

ბინ - დის და ჰო უფ - რო და - უფ - რო (ი) ო ბინდ

დე (ი) ე ბის ჰო ქალ თუ შე - (ი) ენ და მე

al-fine ♯

კახური სიმღერა.

ბინდის ფერია ეს სოფელი,
უფრო და უფრო ბინდების.

* * *

{ ამ სიტყვებს მიემატება: ჰო
ქალ თუ შენ და მე.

წყალო, დადექი მიაბზე,
სად ვინ რა დაგაბარაო,
მეგობარი ხომ არ ნახე,
ბევრჯელ შენს ნაპირს მდგარაო;
თუ ნახე, ხომ არ მიმგლოვდა,
საბრალომ ცრემლი ყარაო,
ლაშქრათ წასულთა ძმებთანა
დამა რა დაგაბარაო.
დავშორებივართ, მომჩქეფო,
ოჯახსა, შინაურებსა,
არვინ არს ამბის მომტანი,
ეს უფრო დაგვამძიმებსა.

ქახური მრავალ-ჟანიერი № 22

ქართული
მუსიკის

Maestoso M. M.=

მრა ვა ლ ეა - მი - ერ

მრა ვა ლ ეა - მი - ერ

ჰო

ჰო მრა ვალ ეა მი ერ ი - ნე - ბოს

მა - თი სი - ცოც ზღე ღმერ თმან ბიკო მრა ვა ლ ეა - მი

Handwritten musical notation in three staves (treble, alto, and bass clefs) with a key signature of one sharp (F#). The notation includes various rhythmic values and rests. There are some handwritten annotations above the staves, possibly indicating performance instructions or corrections.

Handwritten musical notation in three staves. The middle staff contains the lyrics: **პო მა თი სი ცოც**. The notation includes notes, rests, and bar lines.

ad li-bi-tum.

ამ ფარდელში ჩაატანს მომდერალი ღვექს და ამიტომ ამის სასტიკი განა-
წილება უგოთხედებით შეუძლებელია, რადგანაც შეიცვლება ხასიათი თვით **მრა**
კილო-სიმდერისა.

ხლე ი ნე ბოს მრა ვალ სა წელ სა, ბი ქო პო

Handwritten musical notation in three staves, continuing the piece with lyrics and musical notation.

Handwritten musical score with three staves. The top staff is a vocal line with lyrics: - ვა ლ ვა - მი - ე. The middle staff is a piano accompaniment with lyrics: მრ - ვა - ლ ვა - მი ერ ჰა ლა ლო ჰა ლა ლო ო. The bottom staff is a bass line. The score includes musical notation such as notes, rests, and bar lines. There are some handwritten annotations in the right margin, including the word "rall." and "al fine".

ქახური მრავალ ჟამიერ.

მრავალ-ჟამიერ ღმერთმან ინებოს
მათი სიცოცხლე.

* *

ასწიე მძიმე მძიმესა,
სუბუქი რაღა მეტია.

მოდულიაცია ამ უკანასკნელ
გამეორებულ მუხლს მაღლა ღ
მაღლა ფარდებში სწევს თითო
ტონით თვით კლოს და ამი-
ტომ ეს უკანასკნელი გამეორ-
დება იმდენჯერ, რამდენადაც
ხმა შესწევს მომღერალსა.

ივერულ-გურული სიმღერა „იასამანი“ № 23.

ეროვნული
სიმღერების

Allegro. M. M. =

ეს ვინ გამოჩნდა და ვი - სი აჩრ - დი - ლი დაჰმ-ზერს ი

- ვე - რსა ჩა - ფიქ - რე - ბი - თა

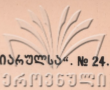
ივერული კილო.

ეს ვინ გამოჩნდა? ვისი აჩრდილი
დაჰმზერს ივერსა ჩაფიქრებითა?
ნუ თუ ველარა უცენია შეილი...
მისგან აღზრდილი ტრფიალებითა?

ამოღებულია გრ. ორბელიანის
ნის პოემიდან: „სადღევრძელო“

**

შენ, ჰე შარნაოზ, ჰქმენ ერთ-მთავრობა,
შენ მოეც ქართველთ წიგნი პირველი,
შენ დაუმკვიდრე ერსა ერთობა
და ერთობისა წესი და ძალი.

იმიერულ-გურული კილო „მასკინიქელსა მხიარულსა“. № 24.

Allegro moderato. M. M =

მე - ცას წყა - ლო - ბად ნუ - გე - შად

ვა - ლა - ლო ი - ვერ - სა ვა - ობ - რე - ბულ - სა

ვა - ლა - ლა - ლი ვა - ლა - ლო ი - ვ - რი ა - ლა - ლო.

ვა ლა ლა ლო ი ვ რი ა ლა ლო.

იმერული კილო.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ზეცას წყალობად, ნუგეშად
ივერსა გაოხრებულსა
მეფედ მოუვლენს დავითსა,
ზეგარდმო სიყრმით ცხებულსა.

* *

მხედართ-მთავარსა უძღვევლს,
გულ-მოწყალესა მსაჯულსა,
ზეშთაგონებით განსწავლულს,
ენა-მდინარე მეტყველსა!...

ლოცვა

(გორის მაზრის ს. გოსტიბეში მცხოვრების იუანე მთიულისაგან ნათქვამი)

გვატოცხლეთ, იესო ქრისტევ, ნუ მიგვცემ წოლა-ძილსაო,
ნურც უცნაურსა სიკვდილსა, ნურც საღმობასა ძვირსაო,
სწყალობდე ძველსა ივერსა, იმათ წვრილსა და მსხვილსაო,
ქართლს, კახეთს და იმერეთსა, ყველა მამულის შვილსაო;
კეთილის თვალით მოჰხედე გლაზაკს და დავრდომილსაო,
ულხინე საწყალ მთიულსაც, ბედისგან განაწირსაო:
არს უპოვარი მუშაკი, მცხოვრები მალლის მთისაო,
მინდობილია შავს მთასა, ვითა ნადირი ტყისაო;
მას, ღვინის მაგიერათა, წყარო ზრდის ტინი—კლდისაო,
ღმერთო, შენა ხარ მოწყალე, მომცემი ნუგეშისაო.

მრავალ-ჟანრი № 25.

(ქართულური კილო)

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

Andante M. M.—

ჰაი - - და მრ - ვალ ე - მი - ერ ჰე ჰაი - და

ჰაი - და მრ - ვალ ე - მი - ერ ჰაი - და

მრ - ვალ - ე - მი - ერ ჰაი - და

მრ - ვალ - ე - მი - ერ ჰაი - და

მრ - ვალ ე - მი - ერ.

მრ - ვალ ე - მი - ერ.

ეროვნული
ბიზნისი

მრავალ-ჟამიერ.

(ქართული კილო)

მრავალ ჟამიერ
ღმერთმან ინებოს მათი სიცოცხლე.
მადლობელი ვარ საღვთგვრძელოსთვის.

ჩვენ შეგვეძლო მრავალი ამისთანა ნამდვილი ქართული კილო მოგვეყვანა ამ სიმღერისა იმ აზრის გასაუქმებლათ, ვითომც ქართველებს არ ჰქონდეთ საკუთარი ბაზლხური კილო „მრავალ-ჟამიერ“-ისა; ამ ქამად ამ უსაბუთობის გასაქარ-წყლებლათ ჯერ ესეცა კმარა; — მხოლოდ ამ აზრით გავიმეორეთ ამ კრებულში ამ სიმღერის სხვა და სხვა კილო რამდენჯერმე.

შვესვათ წითელ-წითელი ქართლული № 26.

ციციანთებური სიმღერა.

ერეკლესი

ბიზუიროთეკა

Andante M. M. =

შვე - კრა - - თ წი - თელ წი - თე - ლი და - შვე - კრათ

წი - თელ წი - თე - ლი და ა - სი - ა - (ი)

ა - თა - სი ჰარ - ნე - ნა - ნე ნა - ნო დი - ელ

დი - ე - ლო და ჰარ - ნუ - ნა - ნუ

დი - ე - ლო და ა - სი ა - (ი) ა - თა სი.

შევკრათ წითელ-წითელი.

(ციციანთებური სიმღერა)

შევკრათ წითელ-წითელი
ასი ათასი, ჰარნუ ნანო!

ამ სიმღერას დახელოვნებით მღერიან ციციშვილები; შემთხვევა არ მომეცა ჩამეწერა იმა-
თი კილო, ხოლო მე აქ მომყავს ისე, როგორც ჩვენი ოჯახი იმღერის.

იმეხული ქილო. № 27.

ერეკსეუნი
სიბუნიფიქსი

Animato M. M.—

გა - ლი ა - ში რომ - გაგ

ზარ - დე ბოე - შო ვაი ვაი დი - ლა ო - დი ლა ჰო

ჰე ნა - ნა დე - ლა დე - ლა დე - ლა ნა - ნა დე - ლა

ჰე ა - ე ჰე - ა - ე

დელ დე - ლა დი - ლა ო - დი - ლა ნა - ტი

იმერული კილო.

გალიაში რომ გაგზარდე,
 ვით მაისის ბულბული(ო),
 ისე გაკმევდი შაქარს—გულს,
 როგორც ყველი და პური(ო).
 გამიფრინდი და წახვედი,
 დამსვი ფერ ნამკრთალულიო.

* *

აქამდის გულით გიყვარდი,
 ეხლა დამიწყე ძულეზა;
 ნეტაფი შემატყობინა,
 ვინ შეგიცვალა გუნება.

პრაეალ ამისთანა ლექსთა-წყობილ
 სიტყვებს იმერლიან ამ კილოზულ.

რატული კილო № 28.

(ქეცარიისაგან ნამღერალი)

ქართული
სიმღერების

Moderato M. M. —

ქალ - სა - ეის - მე ქალ - სა ეის - მე ერ - ქვა შრე - შა

fine. ზე - ფე რის - ხმა ზე - ფე რის ხმა
ნა ჰა - ბა

ჰქონ - და მას - თა - ნა.

D. C. al fine.

რამუსი კილო.

ქალსა ვისმე ერქვა შრუშანა,
ზეფერის ხმა ჰქონდა მასთანა,
სიმთ აქდერდა, გულსა აკვნესდა,
იგალობდა დღეც და ღამეცა
და იმ სახით მომღიმარითა
ტკბილი იყო ვითა ქვეყანა.

ეს ლექსი ჩაეწერე მენაზბე-
რე სოფროანის თქმით.

(ნათქვამი ივანე მთიულისაგან)

ეხლა ველარსად შეხვდები ირემსა ქორ-ბუდიანსა,
ფერდასა მისსა ნაწოლსა, ფოთლიან ბალახიანსა;
ველარა ვხმარობთ თოფებსა, ჟანგი შეგვიჭამს ტიალსა!
ვერა, ვერ ვნახავ მაყარსა, ჟანგიან-ტალახიანსა!
გავფერავ, ჩაყური წამალსა, დავადებ რგვალსა ტყვიასა;
მაშინ ხომ გამომადგების, გზას როცა წავალ მტრიანსა!
მტერი რას მიზამს ცხადათა? თუ მალვით მიზამს ზიანსა!
მალვით ვინც მტერი მტერს მოჰკლავს, ის ქალს ვითა სჯობს
[თმიანსა?
მხდალი ვერ დასწომს პირდაპირ მუზარად-მახვილიანსა!
პირდაპირ ომი შეჰფერის ვაჟკაცსა ლაზათიანსა.

მეგრული ქილო № 29.

ერეკლე

Allegro M. M.—

ქო ი ჩქიმ ცოდ ვა ჰე ა ო რი რა ნა ნი ნა

The first system of music features a vocal line on a treble clef staff and piano accompaniment on two staves (treble and bass clefs). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The vocal line begins with the lyrics 'ქო ი ჩქიმ ცოდ ვა ჰე ა ო რი რა ნა ნი ნა'. The piano accompaniment consists of chords and rhythmic patterns.

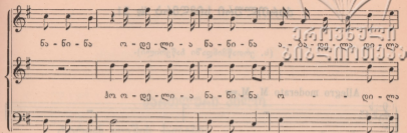
ვა დი ლა ო დი ლა ო დი ლა ო დი ლა

The second system continues the musical piece. The vocal line has the lyrics 'ვა დი ლა ო დი ლა ო დი ლა ო დი ლა'. The piano accompaniment continues with similar rhythmic and harmonic structures.

ბა - ბა - და ჰე - ა ო - რი - რა ნა - ნი - ნა ვაი.

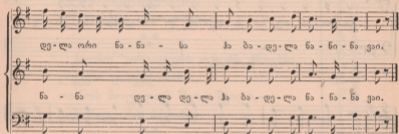
The third system concludes the piece. The vocal line has the lyrics 'ბა - ბა - და ჰე - ა ო - რი - რა ნა - ნი - ნა ვაი.'. The piano accompaniment ends with a final chord and a fermata over the last note.

ნა - ნი - ნა   ო - დე - ლი - ა   ნა - ნი - ნა   ა - ბა - დე - ლა   ნი - ნა

ჰო ო - დე - ლი - ა   ნა - ნი - ნა   ო   დე - ლა

დე - ლა ორი   ნა - ნა -   სა   ჰა ბა - დე - ლა   ნა - ნი - ნა   ვაი.

ნა - ნა   დე - ლა   დე - ლა   ჰა ბა - დე - ლა   ნა - ნა - ნა   ვაი.

ქართლური სიმღერა № 31.

ერეკნული

(ს. ერთაწმინდაში ჩაწერილი).

სიმღერისთვის

Allegro moderato M. M.—

ტ - რი - ან თუ - შის ქა - ლე - ბი არ მო - გვი - ვიდ - ნე ქმა - რე - ბი

და მო დი - ლა ნა - ნა დი - ლა დი - ლა ო - დე - ლა.

ქართლური კილო.

ტირიან თუშის ქალები:
არ მოგვივიდნენ ქმარები;
ნეტავი შეგვატყობინა,
ვინ მოსჭრა იმათ თავები.

* *

ქალნო, თრიალეთს თქვენს ქმრებსა,
ლეკები დახვედრიანო;
თითოს მოუკლავს შვიდ-შვიდი, —
ბიჭობაც იმას ჰქვიანო.

* *

ვაიმე თოფი არ მქონდა,
გუშინ რომ მშველი ხაოდა;
წმინდა ესტატე მესიზრმა,*)
ნეტა რას მოასწავებდა.

*) ხალხი იტყვის, ვითამც წმ. ესტატეს ემსახურებთან
მშველ-ირემნი: მოუღწე, შემოუღწილიან გარსა, დაიჭრენ-
ნებენ რქებსა და წაელენ.

კახური მახრული № 32. **ერეკნული
ნიგონიონი**

Maestoso M. M.—

ქა - რა - ლა - ლი წას - ელა სჯობ წა - მა - მე - ლი - სა

tempo di marh.

პირველი ხმა იტყვას თავიდან.

ვა ლა ლა ლე ქაი ე - რა - ლე კო იი ო.

მეორე ხმა და ბანი იწყობენ ამ ბოლო ფარდულით, შემდეგ შეუერთდებიან თავთავის მულოდიას.

კახური მახრული.

მოგდივართ, მოგვიხარიან,
მოგეყავს დედალი ზოხობი.

ამ კილოზედვე იმდერიან ი. გეგევაძის ლექსსა
„ქართუელი ხელი ხმალს იკარ“, დედა ჭ შვილიდამ.

ამავე სიმღერას უწოდებენ მგზავრულს, რასაც
უჩვენებენ სიტყვები:

წასვლა სჯობს წამომავლისა
არც დახანება ხანისა.

ამბობენ, ვითომც, ეს კილო ქართული
სამხედრო მარშია.

ქართული სახელწოდება № 33

ქართლ-ქახური სიმღერა. № 33.

Andante M. M.=

ლოცვებმ, მასწავლებელს მასწავლებელს
 მთავარს, მთავარს, მთავარს
 მთავარს, მთავარს, მთავარს

ჰე გლე სამ და გლე სამ ნა მგა ლო ნამ გა ლო

ნე - მთ რვი - ნა.

ქართული

წიგნების კავშირი

ქართული სიმღერა.

გლესამ და გლესამ, ნამგალო,
 ნამგალო, ჩემო რკინავ.
 ქასური საღესავითა
 ნამგალო, ჩემო რკინავ.
 გაგლესამ და მიგაყუდებ,
 ნამგალო, ჩემო რკინავ.
 გაგლესამ და გამიძეხი,
 ნამგალო, ჩემო რკინავ.

* *

ჰე, ახლა კი შემოვუაროთ,
 ჰარი ალაღეო.
 დათო, დათო, ჩემო დათო,
 ჩემო დათუნაო.
 დათვი ხიდზედ როგორ გავა,
 ჰარი ალაღეო.
 ტოტს მოიწევს, ისე გავა,
 ჰარა ალაღეო და სხვა.

ამ კილის ქართლში ორ წაირათ ზმარობენ: ნამგლებს
 ლესეის დროს და ფერბულის ჩაბმის დროს. ფერბულში ამ კი-
 ლის სიმღერის დროს სხვა საუკხოლო ჩვეულებაც არის ჩვენ
 ხალხში. ერთი კაცი, ამორჩეული, შუა შუა წრეში და ვი-
 თომც დათვია, ამორჩეულს მეთაურს ეოსმეს, ვითომც საკო-
 ლეთ. გაუხდებამ ამორჩეული აგათა, უფლის, აკმეცს, ჩაბას
 ხურავს, ხან ჩაუბი მოუვათ და სხვა ამ წაირათ ხალხს აცინებენ.
 აი აქ უნდა ვხედვდეთ კომედლის დახაწვისა.

ქართლ-ქახური სიმღერა № 34

Largo M. M. =

(ჩაწერილი ს. ნოსტეში)

ქართული
სიმღერების

პა - ლავ და - ლა - ლე და ა - ზე - ვანს წა - ვალ და

პირველი მხარე.

ჰო მეორე მხარე.

პა - ლავ და - ლა - ლე და ალ - ზე - ვანს წა - ვალ და ჰო.

ქართლ-ქახური სიმღერა.

აღზევანს წავალ მარილისთვისა,
 მარილს მოვიტან ჩემი ცხვრისთვისა.
 დედამ მიშალა, არ დავიშალე,
 მამამ მიშალა, არ დავიშალე.
 უმფროსმა რძალმა საგრძალი მიცხო,
 შუათანამა ტანთ დამირეცხა,
 უმცროსმა რძალმა გზა დამიწყველა:
 აგრემც წასულხარ — აღარ მოსულხარ.
 წაველ და წაველ აღზევანს ჩაველ.

და სხვა.

იმერული სიმღერა № 35.

ერეკლეთი
სიმღერების

Allegro M. M. =

ყა - რა - ნა - ი ყა - ნა - ში - ა ძრი - ელ გა - სუ

ქე - ბუ - ლი - ყო ი - სე გა - სუ - ქე - ბუ - ლი - ყო

ტან - ში არ ე - ტე - ო - და - ო ჰო - რი რე - ნო რა - ნი - ნა.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

იმერული კილო.

ყარანაი ყანაშია ძლიერ გასუქებულიყო,
ისე გასუქსებულიყო, ტანში არ ეტეოდაო.

*
*

ბულბული ბუდობს ბალშია,
გარს ახვევია ხილები;
რაც შენ მოგშორდი, მიჯნურო,
აღარ მინახავს ლხინები.

*
*

ობოლი მარგალიტი ხარ,
ფერსა ვერ გიცვლის ზამთარი;
ლამაზო, თავსა მოიკლამ,
შემომითვალე მართალი.

ქართლ-კახური სიმღერა № 36.

Allegro moderato M. M.—

ქართლ-კახური

შენ ჩემო ღორღო ქე და - ო ღორღო ჰა ლა ღორღო მია ღორღო ჰო.

ჰოი ქე და - ო ღორღო

„ინოვან პანოფონ იუსტრუმენტებზე“
ინგლის იეფენი პრესი

ლონდონში, ინტონგონ ზენ კაბო

ქართლ-კახური სიმღერა.

შენ ჩემო ღორღო ქედაო,
თორმეტის გოჭის დედაო,
გაგადგებ საბალახოზედ
კვრინჩხეთის ბოლოზედაო.

იუსტრუმენტები * * * ინგლისში

სადაური ხარ, სად მიხვალ,
სახელი შენი მითხარო;
მათხოვე ბარი, ნიჩაბი,
სამარე ამოვითხარო.

* *

ტილო სალონებელი,
სულ მუდამ საგონებელი.

ქართული კილო „მრავალ ჟამიერ“ № 37

ქრისტეშული

განგებულად

(ეკლესიური)

Moderato M. M.=

მრ - ი - ა - ვა - ლ ე - მი - ერ - -

მრ - ვა - ლ ე - მი - ერ.

ბენედიქტ-უილმონ იბსუდორცხ

მრავალ-ჟამიერ (ეკლესიური)

ბენედიქტ-უილმონ

დოქტორი მრავალ ჟამიერ. პანოტონო

სიცილიური ეკლესიური სიმფონიური

ქართლური კილო „მრავალ ჟამიერ“ № 38.

Maestoso M. M.=

მრავალ ჟამიერ

მრავალ ჟამიერ

მრავალ ჟამიერ და მრავალ ჟამიერ.

მრავალ ჟამიერ და

ქართლური მრავალ-ჟამიერ.

მრავალ-ჟამიერ

ღმერთმან ინებოს მათი სიცოცხლე.

მადლობელი ვარ საღვთისმშობლისთვის.

ქართლ. კახური სიმღერა. № 39.

ს. ერთაწმინდაში ჩაწერილი.

ერეკლესი
სიმღერათა

Moderato M. M. =

ერ - თა - წმინ - დე - ლი კა - ცი ვარ ჰო

ერ - თა - წმინ - დე -

მალ - მალ შვე - ხე - დამ ტყე - ხა - ო

ლი კა - ცი ვარ

ჰა - ლა - ლა - ლო ჰო

ვა - ლა - ლა - ლო ჰა - ლა - ლა - ლო გე - ნაც - ვა - ლე

ქართლური სიმღერა № 40.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ს. ბიწმენდში ვაგონილი.

Moderato M. M. =

თე-ბრო-ნე მი დის წყა - ლზე - და

თე ბრო - ნე - მი - დის წყა - ლზე - და

ჰო ჰო ი - ა სა - ყვა - რე - ლო ზეგ - ზეგ თებ - რო - ნე ა.

ქართლური კილო.

თებრონე მიდის წყალზედა,
 კოკა უდგია მხარზედა;
 თებრო, ნუ მიხვალ წყალზედა,
 არაეინ დაგხედეს გზაზედა.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

* *

ქალო, ანაო-ბანაო,
 ხელ-პირი დაგებანაო,
 შენი ხელ-პირის ნაბანი
 ცივ წყაროს ჩამომდგარაო;
 შიგ ვაჟი-შვილი დამხრჩვალა
 საწყალი დედის ერთაო,
 გაღმა ეძებენ ნავითა,
 გამოღმა ჩანგალ კავითა;
 იპოვეს, გამოათრიეს,
 პირი ამსიყო ლამითა;
 იმისი დედა მარიამ
 მოსთქვამდა ესე მწარითა:
 შვილო, ალექსი, გენაცვლე,
 მე რად დამტოვე შავითა,
 მოხუცს ვილა შემინახამს,
 დამაეალს ყავარჯენითა;
 მზემ მოიწყინა ამ ამბით,
 ცამაც იფეთქა წარღვნითა(ო);
 ქვეყნად ეს რამ მოაუღინა:
 არვინ არს მნახველ ამ დღისა(ო).
 ესე, ანაო-ბანაო, პირი რომ დაგებანაო
 და შენი პირის ნაბანი
 წყაროდ რომ ჩამომდგარაო.

ქახური სიმღერა № 41.

ერეკლესი

Andante M. M.—

ჰე მუმ - ლი და - მუ - ხა - სა - ო.

ქახური სიმღერა.

მუმლი მუხასა(ო)
 გარს ეხვეოდა(ო),
 მუხა წაიქცა(ო),
 წყალში ჩაფარდა(ო),
 წყალში ჩაფარდა(ო),
 წყალი შეგბუდა(ო). და სხვა.

იმერული ქილო № 42.

თეატრული

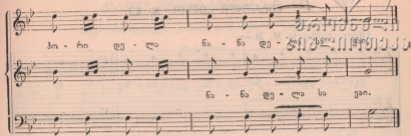
სიმ-ონიძის

Allegro con brio M. M.—

პო - დი - ლა პო - დი - ლა პო - დე - ლი - ა ნა - ნი - ნა

ვაი ი - სი სტამ - ბო - ლის ფა - შა - სა შე - მო - უთ - ვლი -

ა მე - ჭა - რა პო ო - დი - ლა - სა ო - დი - ლა

პო - რი დე - ლა ნა - ნა დე - ლა სე - ვი - ლა
ნა - ნა დე - ლა სა ვაი.

იმერული კილო.

ისი სტამბოლის ფაშასა
შემოუთვლია მუქარა:
ნუ გგონი, ერევანო,
ისევ გაბრუნდი უკანა.
ზარბაზნები მოგიმართო,
შიგ გადმოვყარო ყუმბარა.
ეს ხელმწიფე და ხონთქარი
მაღალმა ღმერთმა წაჰკიდა;
ხონთქარმა საქართველოზედ
ხომ გული აღარ დაჰკიდა;
ზღვაში ჩაუშო ხომალდი,
ზედ აღმასები დაჰკიდა;
რუსის ნასროლ ზარბაზანსა
შვიდი ხელმწიფე გაჰკვირდა;
ეს რომ ხონთქარმა გაიგო,
თავი თავდაღმა ჩაჰკიდა:
ქალაქს რად ვეცილებოდი,
სტამბოლის ქალაქს რა სჭირდა,
რატომ უწინ არ ვიფიქრე,
რომ რუსის ხმალი გასჭრიდა.

მეგრული კილო. № 43.

ქართული

Allegro moderato M. M.—

ჯგო - რი ჯგო - რი - შო სკა - ნი ჯგო - რი - შო ჰა

აქამდე პოეზიონტად იმი ვა - ი დი - ლა

ჯგო - რი ჯგო - რი - შო სკა - ნი ჯგო - რი - შო ვაი დე - დავ

იოტელომდ აუ ცვიქხუცდ მც
:ათუქაშ ანაბეშუ ანაბეშუ
:ათუქსაუ რათა იფუც ნომ
:ათუქანომ თმუქა იმეცუქ

დე - დავ მე - ვდი - ნე - რა ჰქი - მი ცოდ - ვა.

:ათუქსაუ სარეცუა იგია
:ათონგულიცუც ფარბ მქოლქ
:დოქიფიც რა მექც ნოქსა
:ათიბქმაც იოქანძ პიქტობ ნობ

ქართლ-ქახური სიმღერა № 44.

ჩაწერილი მღვდელი გიორგი კარგარეთლის კილაძის

(ზამთარო)

საქართველოს
სიმღერების

Andante M. M.=

ზამ თა რი ა

ა ლა

ზამ - თა - რი და

ლა

ვარდ - სა და - აკ - ენა - ბს ფურ - ცე - ლი და ჩა - მო

სევი - ვი - ა - ნო

ა ლა ლო

ზაფ - ხუ - ლის შვი სა და სი აბ ლე დასწევს

გვალ - ვა - სა და სი - ვი - ა ნო

მე

მე - ლა - ლა - ლო   მე - ლა - ლო   მე - ლა - ლა

მე - ლა - ლო   მე   მე - ლა - ლო

ლო   მე - ლა - ლო

მე - ლა - ლო

მე - ლა - ლო   მე

პა - ლა - ლა - ლო პა -

პირველი მუხლი მეორე მუხლი

პა - ლა - ლო

პა - ლა - ლო

ზამ - თა - რი

პა - ლა - ლა - ლო

ზამ თა - რი ვარდ

ქართლური კილო № 45.

ს. ნოსტე.

ქართლური
მუსიკის საზოგადოება

Andantino M. M =

First system of musical notation with three staves (treble, alto, and bass clefs) and lyrics in Georgian. The lyrics are: *ჰა ლა - ლა* (top staff), *ა - ქამ - დის გუ - ლით მი - ყვარ - დი ჰა* (middle staff), and *ჰა* (bottom staff).

Second system of musical notation with three staves (treble, alto, and bass clefs) and lyrics in Georgian. The lyrics are: *ვა - ლა ლა ლა ა - ქამ - დის გუ - ლით მი - ყვარ - დი ჰა.* (top staff), *ჰა* (middle staff), and *ჰა.* (bottom staff).

ქართული
ბიბლიოთეკა

ქართლური კილო.

ღმერთმა კაცნი გაგვაჩინა,
დაგვამტკიცა ადამ-ძენი,
ძმას, ძმისა მოლაღატესა,
გაუხვრიტეს ენის წვერი,
ამხანაგის მოლაღატეს
ყელზედ ჩამოჰკიდეს გველი;
შენ, მიქელო გაბრიელო,
გაბარია სული ჩვენი;
სიამ-ტკბილობით მოჰამე
ეს შენი წუთი-სოფელი

* *
*

ღმერთმა შენ მოგცეს, მეფეო,
ბედი და ბედნიერება;
მერმე, შენ, მეფის ჯალაბო,
ჯალაბში ბედნიერება.

ქართლ-კახური კილო № 46

ქართველნი

მლ. გიორგი კარგარეთლის კილოდამუშავებულია (გვიბძანე).

Andante M. M.

პა - ბა ბა - ნე და ბა -

ნე ბა - ტო ნო პა - ბა ბა - ტო

ნო ბა - ნე და ბა - ნე
ბა - ნე

პოი გვი - ბძა - ნე მძს - ნე და მძს

ბა - ტო - ნო და

ნე ბა - ტო ნო პი ვეც - კაცი - სა გუ - ლი - რეო

ნი - სა პო

პო პა და - ბი - კო

First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line in the treble clef, a piano accompaniment in the treble clef, and a piano accompaniment in the bass clef. The key signature is three sharps (F#, C#, G#). The vocal line contains the lyrics "მე და ვა - სე" above the notes. The piano accompaniment features a steady bass line and a more active treble line.

Second system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line in the treble clef, a piano accompaniment in the treble clef, and a piano accompaniment in the bass clef. The key signature is three sharps. The vocal line contains the lyrics "ბა - ნა - ნა - ნა - ნა - ნა" above the notes. The piano accompaniment continues with a consistent harmonic support.

Third system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line in the treble clef, a piano accompaniment in the treble clef, and a piano accompaniment in the bass clef. The key signature is three sharps. The vocal line contains the lyrics "მე და ვა - სე" above the notes. The piano accompaniment concludes the system with sustained chords.

ქო - რე - ბლოც
მე - დე - ნი - ჰო

ნი
ჰო ო ჰო ჰო და ვა

მუხ - ლე - ბი შე ვარდ - ნი სა - ო.
ჰო

ქართლ-კახური კილო.

მღვდ. გ. კარგარეთლის კილოდგან.

ბძანე და ბძანე, ბატონო.

* *

ხმალს ნუ უყურებ, ვაჟკაცო,
ხმალი მწიერი მგელია,
გაგიჭრის, გაგიხალისებს,
ბოლოს საფლავის მთხრელია.

* *

სიბერე ძნელი ყოფილა,
სიბი ქვას აეწონების,
დამჯდარა, ვეღარ ამდგარა,
ყავარჯენს დაელონების.

* *

ვაჟკაცსა გული რკინისა
აბჯარი უნდა ხისაო,
თვალნი ქორებულ მხედავნი,
მუხლები შევარდნისაო.

ეს სიმღერა, როგორც ხამთარო, ძვე-
ლებურ სიმღერათა ჯგუფს შეადგენს; ამ
კილოს ეხლა იშვიათად იმღერიან ხალხში.

ზამთარ-ქართლური მისი კილო № 47.

ზამთარ-ქართლური მისი კილო № 47.

Andante. M. M.=

ერეკლე
გინეტი

ქე - რი ქე - რი ქე - რი ქე გე - ვმა უმ - ლე - რა

ლი არ ვარ - გა ქე - რი ქე - რი ქე - რი ქე გე

ქა - ბე - კი - უ - ხე - ლე - ბე - ლი ჰო. fine.

ვა - ლა - ლა - ლო გე - ნა - ცვა - ლე

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ზემო-ქართლური მკის კილო.

უმა უმღერალი არ ვარგა,
ქაბუკი უხელებელი,
ქაბუკსა უხელებელსა
ქალი სჯობს უხსენებელი.

* *

ქალი რომ ავათ გახდება
იქ წაიყვანენ არბოსა,
ერთ მაინც გაიკუნტრუშებს,
თუგინდ რომ არა არგოსრა.

* *

ტარიელ, დაგსვი ვეზირათ,
საქმე შენ გაგაბჭობინე,
თუ დარეჯანი გიყვარდა,
რატომ არ შემატყობინე.

ქართული კილო № 48.

ერეკლე

გორგოლიძე

Moderato M. M.=

სვე - ტი ცხო - ვე - ლო ცხო - ვე - ლო

შენ სა - ლო - ცა - ვათ მო - ვე - ლო სვე - ტი

ცხო - ვე - ლო ცხო - ვე - ლო დე - ლა ჰო.

ქართლური კილო. № 49.

ერეკლესი

ბიზნისი

Andante M. M. =

შე - ნი თათ - ბი - რის - ე - ნი - თა შე - ვი - ჰენ და -

კარ - გუ - ლე - ბი ჰო - რი ზღა - ლე - ლა და

ღე - ლა ჰო რი რა ნა - ნი - ნა ჰო.

ქართული კილო.

(ამ ლექსის წყობილება მეთხუთმეტე საუკუნის სტილი უნდა იყოს.)

შენი თათბირის ენითა
 შევიქენ დაკარგულები,
 ავდექ და წაველ არაბეთს
 ხმალ და ხმალ ჩაკიდულები,
 ტყვეები ბევრი მოგართვი
 ერთმანეთს გადაბმულები,
 თავი ცოცხალი რათ მინდა,
 თუ ჩემათ არ მეგულები.

* *

ბერსა კაცსა და უძღურსა
 მცირეც დაათრობს მაქარი,
 სიყრმევ, გიყიდი ფასათა,
 თუ მოგიღებდა ვაქარი.

* *

გადმიშვი, მთაო, გადმიშვი,
 რა ნისლი მოგიხვევია!
 მთას იქით ჩემი მიჯნური
 სხვას ვისმე ჩაუხვევია.

ნეტავ კი უნდა შეგუარა,
 რომ ომში სისხლში გამოფერა,

ქართლური კილო, № 50.

ქართლური

Moderato M. M.=

ჰე - ე ხმა - ლო სი - მოკ - ლე რას გიშ - ლის ჰე

იმიტე სიბინოლო იმეზ
ინდულდოჲთ შექიენე

ხმა - ლო სი - მოკ - ლე რას გიშ - ლის ჰა - რის ჰა - რუ

ასტლუხუთ ე ასეჲ ასტრე
იბანეჲთ იბანეჲთ

ნა - ნუ დე - ლა ჰა - რი ჰა - რი ა - რა - ლე

ინდულდოჲთ იმეზ
ინდულდოჲთ იმეზ

ჰო

ფე - ხი - წა - დგი და წაგ - ზე ბის ჰო.

ხმალო, სიმოკლე რას გიშლის,
ფეხი წადგი და წაგზების,
ვაჟაკო, სიმდაბალე
ომშიგან გაგიმაღლდების.

* *

ხმალო, გაგყიდი პატრონი,
მუშტარი ამიჩენია!
რაზედ გამყიდი, პატრონო,
რა ცუდი შეგიმჩნევია?
მომიკლავს შენი მომკვლელი,
სხვა რა დამიშავებია.

* *

ხმალმა სთქვა ფრანგეთს ნაქედმა:
ფრანგეთში ფრანგმა გამჭედა,
ჩემმა მომქმედმა მჭედელმა
ზედ სამი სიტყვა დამწერა:
ნეტავ კაი ყმას შემყარა,
რომ ომში სისხლში გამფერა,

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

აშის, აზომაბდერა,
ჩამაგის, უვარი დამწერა.

შველი არ იშლის მგლობას,
ყო უმა შამეკობას,
არწივი—არწივობას,
შორს უფრეს ნადირობას.

შივიარე, შოვიარე,
ტურფა ენახე მწოდლიარე,
თავით ედვა თვითრი ვაშლი,
ფეხითი უფრო შამეკობარე.

წიგნების განყოფილება
საბავშვო განყოფილება
წიგნების განყოფილება